

Svea hovrätt
Mark- och miljööverdomstolen
Box 2290
10317 Stockholm

2014-06-20

Mål nr 3666-13

Överklagande och ansökan om prövningstillstånd beträffande Mark- och miljödomstolens deldom 2014-06-02 i Mål M 3666-13, Nordkalk AB:s ansökan om tillstånd till bergtäkt och vattenverksamhet på Bunge Ducker 1:64, Gotland

Naturskyddsföreningen Gotland ansöker om prövningstillstånd för rubricerat ärende

Grunder för överklagande

Eftersom HD- domen(2013-06-18) i princip upphävde Mark-och miljööverdomstolen tillståndsdom är det inte bara prövningen av Natura 2000 som ska göras om utan hela den upphävda domen. Föreningen hävdar att Mark-och miljödomstolens tolkning att det bara gäller Natura 2000 är juridiskt inkorrekt

Högsta domstolen framhåller i sin dom att den ska "svara mot unionsrättens fullständighet, exakthet och slutgiltighet" och "att det inte föreligger några rimliga vetenskapliga tvivel om att verksamheten inte kan ha en skadlig inverkan på området."

Vid huvudförhandlingen framförde flera biologiska och hydrogeologiska experter att det fanns otvetydiga risker och underkände Nordkalks riskbedömning.

Dispens från artskyddsförordningen var också ett av uppdragen från HD till Mark- och miljödomstolen att pröva , men sökanden har inte begärt dispens . Det ska göras art för art, inte bara hänvisas till en ansökan om täkt i ett område. Mark- och miljödomstolen bedömer att dispens från artskyddsförordningen bedömts tidigare inom ramen för lokaliseringsprövningen. I miljöbalkens 2 kap 6 §, Val av plats, finns ingenting som säger att artskyddsförordningen ska tas med i bedömningen, bara en formulering som säger att det ska "väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön".

Föreningen anser att dispens ska sökas art för art.

Föreningen anser att denna hantering bryter både mot art- och habitatdirektivets art 12-16 och artskyddsförordningen, 4 § p 2 och 4 samt 7 och 8 §§.

Hur man rent juridiskt ska tolka HD:s dom gällande huruvida Miljööverdomstolens tillåtlighetsdom 2009 fortfarande har rättskraft är principiellt viktig, men den frågan har inte blivit analyserad. Det råder skilda uppfattningar och den frågan måste tas upp av Mark- och miljödomstolen.

Planerade skyddsåtgärder och hur kontrollprogrammet ska kunna fungera för att i tid upptäcka om skador inträffar på arter och habitat enligt Miljöbalken och Eus art-habitatdirektiv är av stor vikt, men här har domstolen bara accepterat Nordkalks förslag och ingorerat motparternas där många myndighetsexperter ingår.

HD har i sin dom framfört att inga rimliga vetenskapliga tvivel får föreligga. Mark- och miljödomstolen har inte redovisat hur den värderat de olika fakta som framkommit från vetenskapliga dokument. En sådan redovisning ska finnas med i domskälen men det saknas. Den här domen kan bli prejudicerande och då är det här en viktig anledning till att den omprövas i Mark-och miljööverdomstolen.

Domstolen hävdar att man gjort en samordnad prövning av Nordkalks och SMAs ansökan om täkt och Regionens framtida vattentäkt i Bästeträsk. Men den samordningen har bara varit ett datum. De kumulativa effekterna har inte fått det utrymme som avses.

När det gäller riksintresse mot riksintresse så framhåller domstolen att mineralutvinning väger tyngre än naturvårdsintressena. Vid en sådan avvägning ska man beakta den långsiktiga hållbarheten. Efter en täkt finns ingen natur kvar och inte heller någon brytvärd kalk, det kan inte anses långsiktigt.

Naturvårdsmyndigheterna har pekat ut riksintressen och har gjort en noggrann avvägning. När det gäller riksintresse för mineral (i det här fallet kalk) finns inte motsvarande karteringar. Det här är ett område som Naturvårdsverket pekat ut att bli nationalpark. Det är världsunikt med en större sammanhängande natur med alvar, hållmarksskogar, agmyrar mm. När det gäller lämpliga kalkfyndigheter finns det säkert fler på lämpligare områden. Alternativ ska presenteras i MKB.

När det gäller vattenfrågan som är mycket viktig för omkringliggande marker och Natura 2000 områden ska icke-försämringskravet i EU:s ramdirektiv för vatten beaktats vilket det inte gjorts och där oberoende experter från myndigheterna framhåller de komplexa förhållandena som inte går att exakt förutsäga. Det råder stor osäkerhet om hur stor påverkan blir och därför ska hänsynsregeln i 2 kap i Miljöbalken gälla.

EU:s ramdirektiv för vatten är att medlemsstaterna ska uppnå målet icke-försämring av ekologisk status i artikel 4 i direktivet. Det måste vara vägledande när man ger tillstånd till åtgärder eller verksamheter som påverkar vattnets kvalitet. Verksamheter som påtagligt kan riskera uppnående av detta mål är inte tillåtliga enligt direktivet Både grundvatten och ytvatten omfattas av ramdirektivet. Grundvattnet på Gotland är mycket sårbart och hur flödena går är svårförutsägbara. Ytvattnet inom området är förutsättning för många habitat i närheten. En kalktäkt får stor påverkan på både yt- och grundvatten. Det gäller både flödesmängden och kvaliteten.

Nordkalks förslag på hantering av täktvatten innebär att närsalter och andra kemikalier kommer att fördubblas trots reningen. Detta täktvatten avser bolaget att infiltrera i Ojnaremyr, varefter det kommer att passera genom Bästeträsks Natura 2000-område och sedan rinna ut i sjön Bästeträsk. Föreningen hävdar att vattenhanteringen måste följa ramvattendirektivet och miljöbalken 6 kap7 §. Här måste också ett förhandsbesked från EU domstolen begäras.

Naturskyddsföreningen Gotland yrkar:

att Nordkalks ansökan avslås

att Nordkalks ansökan om tillstånd prövas i sin helhet

att Frågan om dispens från artskyddsförordningen prövas enligt gällande lag

att Mark- och miljödomstolen inhämtar förhandsbesked från EU-domstolen

att Verkställighet inte ges

Naturskyddsföreningen Gotland

Anncatrin Hjernquist
Ordförande